

Posudek

Suleymanova, Liliya: Životní styl ruských zahraničních studentů - příklad vyšší třídy.
Bakalářská práce. Fakulta humanitních studií, Karlova univerzita v Praze, Praha
2013, s.

Odborným cílem, který si Livye Suleymanová ve své bakalářské práci vytkla, bylo zaznamenat a analyzovat způsob života ruských vysokoškolských studentů z vysoce zámožných rodin v době jejich studijního pobytu v České republice. Svůj odborný zájem tedy obrátila na výlučnou skupinu mladých Rusů – občanů Ruské federace, kteří prvoplánově přicházejí do ČR na „dobu určitou“ a teprve v době svého studia případně mění či jinak definují své plány do budoucna. Novum v jejím výzkumném záměru je výběr sledované skupiny, který zohledňuje ekonomické možnosti a sociální status migrantů a zkoumanou skupinu definuje jako sociálně ohraničený segment širší vrstevnické skupiny mladých ruských migrantů v ČR. Zdůraznit však nutno také záměr vyložit způsob života této sociálně a etnicky definované skupiny mladých lidí s ohledem na ekonomickou pozici jejich rodin a také s ohledem na normativní příkazovost životního stylu, kterou zkonstruovaly a za své přijaly ekonomicky prosperující vrstvy současné ruské městské společnosti.

Ve struktuře bakalářské práce se L. Suleymanová přidržela běžného schématu. Představila ruskou cizineckou komunitu v ČR na základě dostupných oficiálních statistických dat ČR, nastínila teoretická východiska svého přístupu k danému tématu (zohlednila především teorie adaptačních a integračních procesů a migračních sítí), seznámila s metodologií svého terénního výzkumu (s. 6 – 22). Základní pozornost však věnovala analýze a interpretaci v terénu shromážděných dat (s. 23 – 52).

Za nejzdařilejší v předložené bakalářské práci považují právě kapitoly, v nichž L. Suleymanová analyzuje a interpretuje výsledky svého terénního výzkumu. Ve výzkumném záměru si položila dvě otázky: otázku kategorizace sociálních okruhů, v nichž se příslušníci sledované skupiny v ČR pohybují a otázku reálné i symbolické funkce kultury získané socializací v rodině jako faktoru, který determinuje jejich životní styl v ČR. Ze závěrů, které L. Suleymanová formulovala, zdůrazňují poznatek, že sledovaná skupina ruských vysokoškoláků reprodukuje v ČR výchozí životní styl a kulturu jednak díky své ekonomické pozici, která ji zajišťuje nezávislost, a jednak díky své početnosti, která umožňuje sdílení normativních zvyklostí. Přínosem je i poznatek, že příslušníci zkoumané skupiny svůj životní styl závazně reprodukují ve své sociální skupině a pokud vstupují do jiného sociálního prostředí (českého, ruského, cizineckého) kreativně se mu snaží přizpůsobit (i když z pozice své ekonomické exkluzivity). Podnětným poznatkem je i způsob, jakým studenti interpretují vlastní sociální exkluzivitu: i distinktivní znaky své sociální příslušnosti vysvětlují jako vkus, pohodlí, patřičnost či podmínku spokojenosti. Skutečnost izolace se do vlastní sociální skupiny pak ze stejné pozice vykládají jako výběr přátel stejných zájmů při zásadním odmítání vlivu peněz na přátelské vztahy.

Výsledky výzkumu L. Suleymanové jsou přínosem k dnešnímu poznání pozice ruské cizinecké (migrační) komunity v ČR. Nutno ovšem upozornit na některé formální nedostatky předložené bakalářské práce. Zásadní je nedostatečná čeština jak po stránce gramatické, tak po stránce stylistické. Z drobných upozornění: v češtině je nepřipustné začínat větu číslicí (je nutné ji vypsat slovně), v souvislostech státních příslušníků Ruské federace nutno psát o ruských občanech a ne o ruské národnosti (s. 6). Korekturu nutno provést v soupise literatury (některé citace jsou neúplné).

L. Suleymanová shromáždila významná data o životním stylu ruských migrantů, mladých lidí z vysoce zámožných ruských rodin, kteří studují na pražských vysokých školách. Tato data analyzovala a věrohodně interpretovala. Její bakalářská práce splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečných prací a doporučuji ji k obhajobě. S ohledem na jazykové rezervy práci hodnotím na rozhraní mezi výbornou a velmi dobrou.

V Praze 5. 8. 2013

Mirjam Moravcová